

FOUNDED 1900

THE ENGLISH SCHOOL
A SECOND CENTURY OF EXCELLENCE

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2020

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ – Α΄ τάξη

Διάρκεια εξέτασης: 1 ώρα και 15 λεπτά

Γενικές οδηγίες:

1. Απάντησε σε όλες τις ερωτήσεις του γραπτού.
2. Διάβασε προσεκτικά τις οδηγίες πριν αρχίσεις να απαντάς στις ερωτήσεις.
3. Μην καθυστερείς πολύ σε ερωτήσεις που σε δυσκολεύουν, γιατί πρέπει να προσπαθήσεις να τελειώσεις όλο το γραπτό.
4. Γράφε με μαύρο μελάνι και όσο πιο καθαρά μπορείς.
5. Έλεγξε προσεκτικά όσα έχεις γράψει.
6. ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ

Συμβουλές για κατανομή του χρόνου:

1. Μέρος Α΄ (35 μονάδες): 30 λεπτά
2. Μέρος Β΄ και Μέρος Γ΄ (65 μονάδες): 45 λεπτά

Συνολική βαθμολογία: 100 μονάδες

Το γραπτό αποτελείται από 16 σελίδες

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΜΕΡΟΣ Α: Έκθεση

(35 μονάδες)

Να επιλέξεις και να αναπτύξεις ΕΝΑ από τα ακόλουθα θέματα σε περίπου 220 λέξεις.

Συμβουλές:

Προσπάθησε να μην αφιερώσεις περισσότερα από 30 λεπτά σε αυτό το μέρος.

Δώσε ιδιαίτερη σημασία στα ακόλουθα:

- λεξιλόγιο και έκφραση
- δομή
- περιεχόμενο/πρωτοτυπία ιδεών
- ακρίβεια στη διατύπωση
- συνδετικές λέξεις/φράσεις
- τονισμός

ΘΕΜΑΤΑ:

1. «Μια μέρα στη ζωή ενός γάτου»

- φαντάσου ότι είσαι ένας γάτος και βρίσκεσαι σε μια γειτονιά στην οποία δεν έχεις ξαναπάει.
- μπορείς να αναφερθείς σε ένα ενδιαφέρον περιστατικό που έτυχε σε σένα
- να αναφερθείς σε σκέψεις και συναισθήματα

2. «Το ιδανικό σχολείο»

Να παρουσιάσεις πώς φαντάζεσαι το ιδανικό σχολείο.

Μπορείς να περιλάβεις τα ακόλουθα στοιχεία:

- περιγραφή των κτηρίων και της σχολικής αυλής
- πώς θα ήταν ένα ιδανικό μάθημα
- τι είδους σχέσεις θα είχαν οι δάσκαλοι με τους μαθητές

3. Μόλις έχεις επισκεφθεί ένα ζωολογικό κήπο...

- να περιγράψεις τι βλέπεις χρησιμοποιώντας τις αισθήσεις σου
- τι σου άρεσε περισσότερο και τι δε σου άρεσε καθόλου
- εισηγήσεις για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων στον ζωολογικό κήπο

Μέρος Β: Κατανόηση κειμένου και γλωσσικές ασκήσεις

(50 μονάδες)

Διάβασε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και απάντησε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν. Να απαντήσεις στις ερωτήσεις με δικά σου λόγια, εκτός κι αν σου ζητηθεί να αντιγράψεις κάποια λέξη, φράση ή πρόταση από το απόσπασμα.

«Μία φορά. Μία! Μόνο για σήμερα!»

«Όχι, Ισιντόρ. Μην **επιμένεις**. Τη δουλειά αυτή την κάνει η Μπέλα. **Εσύ πήγαινε να πλύνεις τα δόντια σου και ύπνο**».

Ο διάλογος αυτός επαναλαμβανόταν κάθε βράδυ στο σπίτι του μεγάλου μάγου Λιβόρνο. Έπειτα ο Ισιντόρ, ο μικρός βοηθός του μάγου, έφευγε με το κεφάλι κατεβασμένο και **5 τα χείλη του σφιγμένα σαν πουγκί**. Τρύπωνε στην καμαρούλα του, δίπλα ακριβώς στη χτιστή σκάλα που οδηγούσε στην ταράτσα, και ξάπλωνε μπρούμυτα στο αχυρόστρωμα.

«Γιατί δε με αφήνει; Γιατί; Δε με θεωρεί **άξιο**; Νομίζει ότι η Μπέλα είναι καλύτερη από μενα; Ε, λοιπόν, δεν είναι! **Αλλά θα του δείξω εγώ. Θα τους δείξω και των δύο**».

Τι ήταν όμως αυτό που ζητούσε ο Ισιντόρ; 10

Μα τι άλλο; Να φυλάξει το σκοινί του φεγγαριού. Έστω για ένα βράδυ. Η Μπέλα, η πρώτη βοηθός του Λιβόρνο, το έκανε συνέχεια. Η Μπέλα. Η σπουδαία Μπέλα. Η μεγάλη Μπέλα. Μετά χασμουριόταν, τα μάτια του τρεμόπαιζαν λιγάκι και – μέχρι να το καταλάβει – έβλεπε κιόλας όνειρα.

Το φεγγάρι ήταν δεμένο με το θρυλικό γκορουνμέζ, το σκοινί που ο Λιβόρνο είχε φέρει **15** από τη χώρα των Ταύρων. Το σκοινί αυτό ήταν αόρατο στο ανθρώπινο μάτι, μα ακόμα και έτσι, είχε τρομακτικές ιδιότητες. Ο Λιβόρνο, λοιπόν, το ακούμπησε κουλουριασμένο στην ταράτσα του και ...

«Τράβα να τυλιχτείς γύρω από το φεγγάρι!» το πρόσταξε.

Το σκοινί **αρχικά** αρνήθηκε. Όμως ο Λιβόρνο το απείλησε ότι θα έλεγε τις μαγικές λέξεις **20** του χαμού και τότε το γκορουνμέζ άρχισε να ξετυλίγεται και να **μακραίνει** και να **υψώνεται** σαν τεράστια κόμπρα στον ουρανό. **Κανείς βέβαια δεν το έβλεπε**, ούτε καν ο Λιβόρνο. Όμως εκείνο ανέβαινε και ανέβαινε μέχρι που ο μάγος κατάλαβε πως είχε φτάσει στον προορισμό του. Τότε έπιασε γερά και τράβηξε ξανά και ξανά, **ώσπου το φεγγάρι πλησίασε μπόλικο και** **25 κοντοστάθηκε λαμπερό και τεράστιο πάνω από την πόλη. Τότε έδεσε το σκοινί σ' ένα κάγκελο** και έστειλε να φωνάξουν τον χαλίφη Μουρμάχ τον έβδομο, τον αφέντη της χώρας.

«Μπράβο Λιβόρνο» του είπε εκείνος δίνοντάς του ένα πουγκί χρυσά νομίσματα. «Από σήμερα το φεγγάρι είναι δικό μου. Όποιος θέλει να το κοιτάξει θα μου δίνει ένα φλουρί τη φορά. Και που είσαι Λιβόρνο! **Αν το σκοινί λυθεί και το φεγγάρι φύγει, θα φύγει παρέα και το κεφάλι σου**».

30

Από τότε, ο Λιβόρνο πρόσεχε το σκοινί σαν τα μάτια του, ίσως και πιο πολύ. Τον πρώτο καιρό την έβγαζε μέρα νύχτα στην ταράτσα. Όμως πόσο να αντέξει ένας άνθρωπος δίχως ύπνο; Περιμάζεψε λοιπόν ένα ορφανό κορίτσι, την Μπέλα, και το έχρισε βοηθό του. Την ημέρα πρόσεχε εκείνος το σκοινί και τη νύχτα η Μπέλα. Και τις δουλειές του σπιτιού, ποιος θα τις έκανε;

35

Κάπως έτσι προσέλαβε τον Ισιντόρ. Πήγε σε ένα από τα πιο μικρά χωριά του βορρά, βρήκε την πιο φτωχή οικογένεια και διάλεξε το πιο μικρό παιδί της. Ένα ασημένιο φλουρί και μια κότα, τόσο του κόστισε. Σκούπισμα, ξεσκόνισμα, σφουγγάρισμα, συγύρισμα, μαγείρεμα...**Ό,τι** τελείωνε σε –μα, το είχε αναλάβει ο Ισιντόρ. Κουβαλούσε ακόμη νερό από το πηγάδι και ψώνια από την αγορά. Όμως ο Ισιντόρ τα βαριόταν αφόρητα όλα αυτά. Εκείνος ένα πράγμα ήθελε. Να φυλάει το γκορουνμέζ. Να βαδίζει αργά γύρω του, να δοκιμάζει την αντοχή του με το χέρι του, να το χαλαρώνει όσο πρέπει, ώστε το φεγγάρι να ταξιδέψει αργά μέχρι τα βουνά της δύσης ή να φανεί ξανά από τους λόφους της ανατολής.

40

Πάντως οι υπήκοοι του Μουρμάχ δεν ήταν πλέον και πολύ χαρούμενοι. Όχι, καθόλου χαρούμενοι δεν ήταν. Γιατί πλέον ήταν υποχρεωμένοι να περπατούν με το κεφάλι σκυφτό. Αν κατά λάθος το σήκωναν και τα μάτια τους αντίκριζαν το φεγγάρι, τσουπ! Πετάγονταν από μια γωνιά οι στρατιώτες του Μουρμάχ και απαιτούσαν επιτόπου την πληρωμή, ένα φλουρί για κάθε ματιά. Ακόμα και ο ίδιος ο Λιβόρνο ήταν θλιμμένος. Ο Ισιντόρ το καταλάβαινε. **Το έβλεπε στη σκοτεινή όψη του αφέντη του**, το άκουγε στους αναστεναγμούς του. Και πώς να μην είναι θλιμμένος ο Λιβόρνο; Κάποτε ταξίδευε σε όλο τον κόσμο, έβλεπε πράγματα θαυμαστά, έκανε τα μαγικά του μπροστά σε άρχοντες και βασιλιάδες. Τώρα, για ολόκληρη την υπόλοιπη ζωή του θα έπρεπε να κάθεται στο σπίτι του και να φυλάει ένα σκοινί. **Είχε δηλαδή βγάλει μονάχος του τα μάτια του**.

45

50

Η μόνη που δεν έμοιαζε να σκάει ήταν η Μπέλα. Μπορεί βέβαια να στεναχωριόταν και απλά να μην το έδειχνε. Όπως δεν έδειχνε τη χαρά ή τον θυμό της. Ο Ισιντόρ είχε κάνει διάφορα πειράματα. Ένα βράδυ, της πήγε πάνω στην ταράτσα λίγο γλυκό που είχε κλέψει από την κουζίνα του παλατιού. Η Μπέλα το πήρε και το έφαγε μουτρωμένη, δίχως να πει ένα

55

ευχαριστώ. Μια άλλη φορά, ο Ισιντόρ πήγε **κρυφά** και της έβαλε στον ώμο μια μεγάλη αράχνη. Η Μπέλα, δίχως να πάρει τα μάτια της από το αόρατο σκοινί, την έπιασε και την άφησε απαλά στο έδαφος. [...]

60

Ήταν μια δροσερή νύχτα. Το αεράκι που είχε σηκωθεί έφερνε μαζί του την ανάσα του ποταμού, μα και κάθε **λογής** θροΐσματα και σιγανούς ήχους. Ό,τι έπρεπε δηλαδή για να ρίξεις έναν τρικούβερτο ύπνο. Όμως πώς να κοιμηθείς όταν σε τρώει τέτοιο μαράζι; Ο Ισιντόρ άνοιξε τα μάτια του. Όχι, έπρεπε επιτέλους να δράσει.
«Ή τώρα ή ποτέ» μονολόγησε και πετάχτηκε όρθιος.

[Διασκευασμένο απόσπασμα από το βιβλίο του Γιώργου Κ. Παναγιωτάκη «Ο Ισιντόρ και το φεγγάρι»]

Σημείωση: οι αριθμοί στο πλάι αντιστοιχούν στον αριθμό των γραμμών του αποσπάσματος. Θα σε βοηθήσουν να εντοπίζεις τα σχετικά σημεία των ασκήσεων που ακολουθούν.

Να απαντήσεις σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Να περιγράψεις σύντομα το κατόρθωμα του Λιβόρνο, εξηγώντας τι ήταν αυτό που κατόρθωσε και πώς. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να εξηγήσεις σύντομα πώς ένωθε ο Λιβόρνο για το κατόρθωμά του και γιατί ένωθε έτσι. Ενίσχυσε την απάντησή σου με μία φράση από το απόσπασμα. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Τι ρόλο είχε ο Ισιντόρ στο παλάτι και τι επιθυμούσε περισσότερο από οτιδήποτε άλλο; (3 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Να χαρακτηρίσεις τον Ισιντόρ σε σχέση με τις πράξεις και τις σκέψεις του. Ενίσχυσε τον χαρακτηρισμό με δύο τουλάχιστον στοιχεία από το απόσπασμα. (5 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Να σημειώσεις Σ για κάθε σωστή δήλωση και Λ για κάθε λανθασμένη. (8 μονάδες)

- α. Η ιστορία που έχεις διαβάσει θα μπορούσε να είναι πραγματική.
- β. Ο Ισιντόρ απολάμβανε τη ζωή στο παλάτι.
- γ. Ο Λιβόρνο είχε αγοράσει τον Ισιντόρ.
- δ. Ο αφηγητής του αποσπάσματος λαμβάνει μέρος στην ιστορία που αφηγείται.
- ε. Στο απόσπασμα που έχεις διαβάσει πρωταγωνιστεί ο Λιβόρνο.
- στ. Η Μπέλα δεν εκδήλωνε τα συναισθήματά της.
- ζ. Οι υπήκοοι του Μουρμάχ χαίρονταν με το κατόρθωμα του Λιβόρνο.
- η. Ο Μουρμάχ φαίνεται σκληρός και εγωιστής.

6. Να βάλεις σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση. (5 μονάδες)

α. Η πρόταση «Εσύ πήγαινε να πλύνεις τα δόντια σου και ύπνο» στις γραμμές 2-3 φανερώνει:

- i. συμβουλή
- ii. προσταγή
- iii. παρατήρηση

β. Ο Μουρμάχ στις γραμμές 29-30 του κειμένου λέει:

«Αν το σκοινί λυθεί και το φεγγάρι φύγει, θα φύγει παρέα και το κεφάλι σου».

Αυτή η πρόταση εκφράζει:

- i. θυμό
- ii. απειλή
- iii. αυστηρότητα

γ. Η πρόταση «Είχε δηλαδή βγάλει μονάχος του τα μάτια του» στις γραμμές 52-53 σημαίνει ότι:

- i. Ο Λιβόρνο έβγαλε τα γυαλιά του.
- ii. Αυτοτραυματίστηκε.
- iii. Δημιούργησε πρόβλημα στον εαυτό του.

δ. Η πρόταση «Το έβλεπε στη σκοτεινή όψη του αφέντη του» είναι:

- i. παρομοίωση
- ii. προσωποποίηση
- iii. μεταφορά

ε. Η φράση «τα χείλη του σφιγμένα σαν πουγκί» είναι:

- i. προσωποποίηση
- ii. μεταφορά
- iii. παρομοίωση

10. Να σημειώσεις ένα παράγωγο ουσιαστικό που προκύπτει από το κάθε ρήμα της α' στήλης του πίνακα. Μην ξεχάσεις το άρθρο. (2 μονάδες)

A' στήλη	B' στήλη
Ρήμα	Ουσιαστικό
επιμένει	
είχε κλέψει	

11. Στον πιο κάτω πίνακα βρίσκονται σημειωμένες δύο φράσεις. Να συμπληρώσεις τα μονολεκτικά παραθετικά των υπογραμμισμένων λέξεων, διατηρώντας το γένος, την πτώση και τον αριθμό, όπου χρειάζεται. (2 μονάδες)

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
<u>απλά</u> δεν το έδειχνε		
<u>λίγο</u> γλυκό		

12. Να μεταφέρεις την πιο κάτω πρόταση στην αντίθετη φωνή. (1.5 μονάδα)
 Τότε ο Λιβόρνο έδεσε το σκοινί σ' ένα κάγκελο.

.....

13. Συμπλήρωσε τα κενά ανάλογα με τις οδηγίες της κάθε πρότασης. (6.5 μονάδες)

α. Να σημειώσεις πιο κάτω τη μετοχή που εντοπίζεις στην πρόταση:

«Το φεγγάρι ήταν δεμένο με το θρυλικό γκορουνμέζ, το σκοινί που είχε φέρει»

Η μετοχή είναι:

Η μετοχή του ίδιου ρήματος, στον ενεστώτα της αντίθετης φωνής:

β. Στην πιο κάτω πρόταση υπάρχουν κάποιες λέξεις οι οποίες μας βοηθούν να αντιληφθούμε καλύτερα πώς έμοιαζε το φεγγάρι.

«Όπου το φεγγάρι πλησίασε μπόλικο και κοντοστάθηκε λαμπερό και τεράστιο».

Τι μέρος του λόγου είναι αυτές οι λέξεις;

γ. Το α' ενικό πρόσωπο αορίστου του ρήματος «μακραίνει» είναι:

Το α' ενικό πρόσωπο του στιγμιαίου (συνοπτικού) μέλλοντα του ίδιου ρήματος είναι:

.....

Η ονομαστική ενικού του αρσενικού επιθέτου που σχηματίζεται από ρήμα «μακραίνω»:

.....

Να δημιουργήσεις ένα σύνθετο ρήμα με β' συνθετικό το ρήμα «μακραίνει» το οποίο φανερώνει ότι κάποιος πηγαίνει μακριά. Το σύνθετο ρήμα είναι:

δ. Το ρήμα «υψώνεται» στο γ' ενικό αορίστου της ίδιας φωνής:

ε. Το ρήμα «έβλεπα» είναι σε χρόνο Το ίδιο ρήμα στο

α' πληθυντικό πρόσωπο του αορίστου σχηματίζεται ως εξής:

στ. Σημείωσε τι μέρος του λόγου είναι οι πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις.

Λέξη	Μέρος του λόγου
<u>αρχικά</u> αρνήθηκε	
<u>Ό,τι</u> τελείωνε σε –μα	
<u>Κανείς</u> δεν το έβλεπε	

ΜΕΡΟΣ Γ: Παραγωγή Γραπτού Λόγου

(15 μονάδες)

Φαντάσου ότι είσαι ο Ισιντόρ και γράφεις μία επιστολή 120 περίπου λέξεων για να διηγηθείς σε ένα φίλο σου όσα ακολούθησαν εκείνο το βράδυ. Φρόντισε εκτός από γεγονότα, να αναφέρεις και συναισθήματα. ΜΗΝ αντιγράψεις φράσεις από το ίδιο το κείμενο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του αποσπάσματος, να περιλάβεις τα πιο κάτω σημεία:

- τι έγινε με το σκοινί και αν πέτυχες τον στόχο σου
- πώς αντέδρασε ο Λιβόρνο και ο Μουρμάχ όταν έμαθαν τι έγινε

Αγαπημένε μου φίλε,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Σε χαιρετώ,
ο φίλος σου Ισιντόρ**

